

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск I	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування

27 серпня 2024 р.,

протокол № 08

зроба Вченої ради

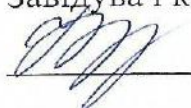
Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Командна взаємодія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2024 р.,
протокол № 08

Завідувач кафедри

 Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Світлана ОБІХОД

Розробник: к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки,
ТКАЧУК Вячеслав

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	–
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,00; самостійної роботи студента – 2,63.	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		16 год.	0 год.
		Практичні	
		32 год.	0 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
42 год.	0 год.		
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53,33 % аудиторних занять / 46,67 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 0,00 % аудиторних занять / 0,00 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Командна взаємодія» є обов'язковою дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка».

Метою навчальної дисципліни «Командна взаємодія» є формування у студентів знань та навичок ефективної командної взаємодії, що включає навички цілеспрямованого впливу на співробітників з метою коригування їх трудової поведінки.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сформувати у студентів уявлення про командну роботу як про нову систему управління людськими ресурсами, де людина є не стільки об'єктом, скільки суб'єктом управління та самоуправління;
- сприяти набуттю навичок виявляти потенційні можливості та переваги командної роботи на відміну від ієрархічного принципу управління;
- познайомити студентів з формами та методами формування команди та управління нею.

Зміст навчальної дисципліни «Командна взаємодія» спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти, за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка»:

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів навчання (ПРН)** за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Економіка»:

ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft Skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне та невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися, надсилаючи та відповідаючи на листи через e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 4

– *управління часом*: вміння справлятися із завданнями вчасно;

– *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися;
вміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *лідерські якості*: вміння спокійно працювати в напруженому середовищі;
вміння приймати виважені рішення; вміння ставити мету, планувати діяльність;
здатність зберігати спокій та ефективність під час кризових ситуацій або в умовах великого тиску;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Витуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 5

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Теорія командної взаємодії

Тема 1. Основи командної роботи та взаємодії в колективі (ЗК4, ЗК5, ПРН3, ПРН6)

Сутність групи і команди. Характеристика основних відмінностей команд від традиційних формальних груп або колективів. Важливі характеристики команд. Основні ознаки, якими характеризується команда. Свобода спілкування у команді.

Типологія формування команд. Основні типи команд: робоча група; псевдо-команда; потенційна команда; реальна команда; високоефективна команда. Особливості теорії та практики формування команд за різних умов організації групи.

Види субкультур в колективі. Характеристика факторів, які впливають на утворення команди як організаційної форми колективного управління. Види субкультур та особливості їх утворення в колективах.

Сутність командної взаємодії. Командна робота та взаємодія в колективі.

Тема 2. Формування та розвиток команди, її структура та чисельність (ЗК4, ЗК5, ПРН3, ПРН6)

Основні підходи до формування та розвитку команди. Характеристика процесу формування та розвитку команди: визначення призначення команди (місія); формулювання її мети та цілей; поставка завдань; визначення ролей команди та вироблення групових норм. Основні підходи до формування команди та етапи життєвого циклу команди. Концепція ефективності груп.

Структура групи та її чисельність. Формальна та неформальна структура. Обґрунтування мінімальної та максимальної чисельності групи.

Рольова структура команд, команди менеджерів та лідерів. Типи поведінки в групах: цільові ролі та підтримуючі ролі. Основні концепції групових ролей.

Тема 3. Лідерство у командній роботі та взаємодії (ЗК3, ЗК4, ЗК7, ПРН6, ПРН13)

Природа лідерства та його сутність. Економічні категорії, їх сутність та значення: лідерство, вплив і влада. Еволюція визначення лідерства впродовж ХХ ст. Визначення лідерства в менеджменті. Підходи до визначення лідерства. Основні причини (організаційні передумови), які зумовлюють потребу в лідерстві. Характеристика основних функцій лідерства.

Якості особистості, що забезпечують здатність до лідерства. Опис лідера за чотирма моделями. Характеристика ролі сучасного лідера в організації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 6

Класифікація якостей лідера та основні критерії оцінювання лідерства.

Компетентності та якості лідерів. Спроможність лідерів приймати рішення та відповідати за їх наслідки. Оцінка ризиків прийнятих керівником рішень.

Основні поняття: компетентність, результати навчання, інтегральна компетентність фахівця. Характеристика основних результатів навчання у сфері вивчення дисципліни. Розподіл компетенцій на загальні та спеціальні. Айсберг компетенцій та модель навичок лідера. Компетентності (якості та навички) лідерів-держслужбовців.

Лідерство у командній роботі та взаємодії. Компетентності лідера у командній роботі та взаємодії.

Тема 4. Структура лідерства, теорії його походження і прояв у командній взаємодії (ЗК4, ЗК5, ПРН6)

Теорії лідерства. Перший підхід до лідерства – з позиції особистих якостей лідера: теорії особистісних якостей (теорія рис). Теорії, що базуються на поведінковому підході: поведінкові теорії. Теорії з позиції ситуаційного підходу: ситуативні теорії. Інші підходи: атрибутивні теорії, мотиваційно-цільові теорії, теорії заміників лідерства, теорія харизматичного лідерства.

Структура лідерства. Трьохвекторна структура лідерства. Характеристика основних елементів структури лідерства: лідер, послідовники, задачі, ситуація та група (команда).

Побудова процесу лідерства. Основні функції лідера: цілепокладання, міжособистісна компетентність, навички адекватного вибору ролей для ефективної діяльності команди. Формування лідерського потенціалу на основі одного з трьох компонентів: ділового, емоційного та інформаційного.

Прояв лідерства у командній взаємодії.

Змістовний модуль 2. Ефективне лідерство у командній взаємодії

Тема 5. Стили та моделі лідерства (ЗК3, ЗК4, ЗК7, ПРН6, ПРН13)

Стили керівництва та типи лідерства. Різні підходи та теорії щодо типології стилів лідерства. Підхід на основі особистих якостей лідера: авторитарне управління (директивне, імперативне); демократичне управління (кооперативне, колективне); ліберальне (пасивне) управління; анархічне управління; змішане (індивідуальне) керівництво. Інші підходи та теорії щодо різноманітності типів і стилів лідерів.

Поведінкові та ситуаційні моделі лідерства. Поведінкова модель лідерства на основі системи Р. Лайкерта. Поведінкова модель лідерства на основі координатної сітки керівництва. Ситуаційна модель лідерства на основі теорії Ф. Фідлера. Ситуаційна модель лідерства на основі теорії Т. Мітчела та Р. Хауса. Ситуаційна модель лідерства на основі теорії П. Хорсі та К. Бланшара. Ситуаційна модель

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 7

лідерства на основі теорії В. Врума – Ф. Йеттона. Моделі лідерства, що базуються на адаптивному керівництві.

Сучасна модель розвитку лідерського потенціалу особистості. Суспільні виклики, що формують новий тип лідерства. Розвиток особистості сучасного лідера. Модель розвитку лідерського потенціалу особистості.

Тема 6. Комунікативне лідерство (ЗК3, ЗК4, ЗК7, ПРН6, ПРН13)

Комунікації та ділове спілкування керівників-лідерів. Головні принципи комунікацій. Класифікація видів комунікацій (спілкування). Форми ділового спілкування та мистецтво спілкування. Види ділового спілкування. Методи встановлення ділової комунікації.

Комунікативний процес лідера. Головне призначення спілкування лідера. Елементи комунікативного процесу. Етапи процесу спілкування. Дві початкові моделі (стилі) комунікації. Характеристика комунікативних стилів.

Комунікативна компетентність керівника-лідера. Характеристика та поняття комунікативної компетентності як багатокомпонентного явища. Навички для ефективної комунікації. Якісні особливості спілкування комунікативного лідера. Основні техніки розвитку комунікативної компетентності керівника.

Тема 7. Харизматичне лідерство та емоційний інтелект (ЗК3, ЗК4, ЗК7, ПРН6, ПРН13)

Сутність та ознаки харизматичного лідера. Різні погляди на поняття «харизма». Визначення ознак харизматичного лідера в колективі. Переваги харизматичного лідера в колективі. Етичні прояви харизми. Навички етичного харизматичного лідера. Неетичний харизматичний лідер. Розвиток навичок харизматичного лідера. Харизматична концепція та теорії харизматичного лідерства.

Емоційний інтелект: поняття та структура. Феномен емоційного інтелекту. Емоційний інтелект як концепцією. Типи інтелекту, їх характеристика та особливості застосуванні у лідерстві. Історія розвитку концепції емоційного інтелекту: резонансні та дисонансні стилі лідерства. Структура емоційного інтелекту та зміст компонентів емоційного інтелекту. Найбільш відомі методики діагностики емоційного інтелекту.

Тема 8. Гендерні особливості та лідерство в сфері освіти України (ЗК3, ЗК7, ПРН6)

Освітнє лідерство: модель освітнього лідера. Особливості управлінської діяльності в освіті. Фактори, які впливають на зміну парадигми навчання та викладання. Людиноцентроване навчання. Методи людиноцентрованого навчання та викладання. Методи побудови роботи в групі. Викладання на засадах лідерства. Порівняння традиційного викладання та викладання на засадах лідерства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 8	

Складники лідерства в освіті. Модель лідера в освіті.

Гендерні аспекти нового лідерства. Гендерні стереотип. Показник гендерної рівності та його вимірювання за чотирма ключовими сферами: економічна участь і кар'єрні можливості, освіта, здоров'я і виживання, політичні права і можливості. Особливості жіночого лідерства. Специфічні риси жіночого менеджменту.

Класичні перепони, що стоять перед жінками на шляху досягнення лідерських позицій. Напрями у стилях управління жінки-керівника. Характеристика «чоловічої» і «жіночої» культури організації.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теорія командної взаємодії								
Тема 1. Основи командної роботи та взаємодії в колективі	11	2	4	5	0	0	0	0
Тема 2. Формування та розвиток команди, її структура та чисельність	12	2	4	6	0	0	0	0
Тема 3. Лідерство у командній роботі та взаємодії	11	2	4	5	0	0	0	0
Тема 4. Структура лідерства, теорії його походження і прояв у командній взаємодії	11	2	4	5	0	0	0	0
Разом за змістовий модуль 1	45	8	16	21	0	0	0	0
Змістовий модуль 2. Ефективне лідерство у командній взаємодії								
Тема 5. Стили та моделі лідерства	11	2	4	5	0	0	0	0
Тема 6. Комунікативне лідерство	11	2	4	5	0	0	0	0
Тема 7. Харизматичне лідерство та емоційний інтелект	12	2	4	6	0	0	0	0
Тема 8. Гендерні особливості та лідерство в сфері освіти України	11	2	4	5	0	0	0	0
Разом за змістовий модуль 2	45	8	16	21	0	0	0	0
ВСЬОГО	90	16	32	42	0	0	0	0

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 9

5. Теми практичних занять

Метою проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Командна взаємодія» є засвоєння програмного матеріалу, розгляд конкретних ситуацій, розв'язання практичних завдань, пов'язаних із забезпеченням ефективної взаємодії між членами команди.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теорія командної взаємодії			
1.	Тема 1. Основи командної роботи та взаємодії в колективі 1. Свобода спілкування у команді. 2. Види субкультур та особливості їх утворення в колективах. 3. Командна робота та взаємодія в колективі.	4	0
2.	Тема 2. Формування та розвиток команди, її структура та чисельність 1. Рольова структура команд, команди менеджерів та лідерів. 2. Типи поведінки в групах: цільові ролі та підтримуючі ролі. 3. Основні концепції групових ролей.	4	0
3.	Тема 3. Лідерство у командній роботі та взаємодії 1. Оцінка ризиків прийнятих керівником рішень. 2. Айсберг компетенцій та модель навичок лідера. 3. Компетентності лідера у командній роботі та взаємодії.	4	0
4.	Тема 4. Структура лідерства, теорії його походження і прояв у командній взаємодії 1. Характеристика основних елементів структури лідерства. 2. Основні функції лідера. 3. Формування лідерського потенціалу на основі одного з трьох компонентів: ділового, емоційного та інформаційного.	4	0
Змістовий модуль 2. Ефективне лідерство у командній взаємодії			
5.	Тема 5. Стили та моделі лідерства 1. Поведінкова модель лідерства на основі системи Р. Лайкерта. 2. Ситуаційна модель лідерства на основі теорії Ф. Фідлера. 3. Ситуаційна модель лідерства на основі теорії Т. Мітчела та Р. Хауса.	4	0
6.	Тема 6. Комунікативне лідерство 1. Комунікативна компетентність керівника-лідера. 2. Навички для ефективної комунікації. 3. Основні техніки розвитку комунікативної компетентності керівника.	4	0
7.	Тема 7. Харизматичне лідерство та емоційний інтелект 1. Навички етичного харизматичного лідера. Неетичний харизматичний лідер. 2. Структура емоційного інтелекту та зміст компонентів емоційного інтелекту. 3. Найбільш відомі методики діагностики емоційного інтелекту.	4	0

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 10

1	2	3	4
8.	Тема 8. Гендерні особливості та лідерство в сфері освіти України 1. Освітнє лідерство: модель освітнього лідера. 2. Людиноцентроване навчання. Методи людиноцентрованого навчання та викладання. 3. Специфічні риси жіночого менеджменту.	4	0
РАЗОМ		32	0

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теорія командної взаємодії			
1.	Тема 1. Основи командної роботи та взаємодії в колективі 1. Встановити основні відмінності команд від традиційних формальних груп або колективів. 2. З'ясувати фактори, які впливають на утворення команди як організаційної форми колективного управління. 3. Виділити ключові характеристик груп і команд. 4. Навести приклади груп, робочих груп і команд відповідно до їх сутності. 5. Описати типові риси псевдо-команди.	5	0
2.	Тема 2. Формування та розвиток команди, її структура та чисельність 1. Розкрити етапи життєвого циклу команди. 2. Провести аналіз основних концепцій ефективності груп. 3. З'ясувати ролі в команді. 4. Розглянути основні підходи до визначення мінімальної та максимальної чисельності учасників групи. 5. Змоделювати бізнес-ситуацію, в якій будуть представлені всі ролі відповідно до класифікації командних ролей Р. Белбіна.	6	0
3.	Тема 3. Лідерство у командній роботі та взаємодії 1. Описати роль сучасного лідера в організації. 2. Надати характеристику діяльності, пов'язаної з керівництвом, і діяльності, пов'язаної з лідерством. 3. Розподілити компетенції лідера на загальні та спеціальні. 4. Навести основні причини, які зумовлюють потребу в лідерстві. 5. Провести самоаналіз і обґрунтувати, які якості особистості та риси необхідно розвинути Вам особисто для того, щоб стати лідером.	5	0

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 11

1	2	3	4
4.	<p>Тема 4. Структура лідерства, теорії його походження і прояв у командній взаємодії</p> <p>1. Охарактеризувати основні елементи структури лідерства.</p> <p>2. Провести попарне порівняння теорій лідерства, виділяючи риси, які є спільними, та ті, що відрізняються.</p> <p>3. За поведінковими характеристиками (поза, жести, міміка, голос, зміст висловлювання, ініціатива у спілкуванні, зоровий контакт) провести аналіз впевненої, невпевненої та агресивної поведінки лідера.</p> <p>4. Розкрити основні функції лідера.</p> <p>5. Навести приклади расових, гендерних, професійних атрибуцій (перешкод, факторів, ситуацій) і атрибуцій у навчанні.</p>	5	0
Змістовий модуль 2. Ефективне лідерство у командній взаємодії			
5.	<p>Тема 5. Стилi та моделі лідерства</p> <p>1. Описати традиційні та сучасні підходи і теорії щодо різноманітності типів і стилів лідерів.</p> <p>2. Навести перелік найбільш відомих лідерів ХХ і ХХІ ст. та проаналізувати особливості викликів, з якими їм довелося зіштовхувалися.</p> <p>3. Зазначити основні причини сучасної кризи продуктивності.</p> <p>4. Сформулювати основні правила управління сучасною організацією.</p> <p>5. З'ясувати, на яких принципах сучасні лідери мають будувати взаємодію у своїх командах.</p>	5	0
6.	<p>Тема 6. Комунікативне лідерство</p> <p>1. Розкрити ключові навички для проведення ефективної комунікації.</p> <p>2. Сформулювати правила ділового спілкування керівника-лідера.</p> <p>3. Опанувати основні техніки розвитку комунікативної компетентності керівника.</p> <p>4. Сформулювати головні принципи комунікацій.</p> <p>5. Ознайомитися з правилами ведення «Small Talk» у різних країнах світу та в Україні.</p>	5	0
7.	<p>Тема 7. Харизматичне лідерство та емоційний інтелект</p> <p>1. З'ясувати переваги харизматичного лідера в колективі.</p> <p>2. Розкрити складники харизматичного лідерства.</p> <p>3. Розглянути найбільш відомі методики діагностики емоційного інтелекту.</p> <p>4. Навести приклади етичного та неетичного харизматичного лідера зі свого життя.</p> <p>5. Пояснити значення емпатії та співчуття для емоційного інтелекту.</p>	6	0

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 12

1	2	3	4
8.	Тема 8. Гендерні особливості та лідерство в сфері освіти України 1. Провести аналіз показників гендерної рівності та її вимірювання за чотирма ключовими сферами: економічна участь і кар'єрні можливості, освіта, здоров'я і виживання, політичні права та можливості. 2. Розглянути класичні перепони, які стоять перед жінками на шляху досягнення лідерських позицій. 3. Визначити фактори, які впливають на зміну парадигми навчання і викладання. 4. Навести перелік специфічних рис жіночого менеджменту. 5. Порівняти вимоги, що висуваються до лідера в бізнес-організації та в освіті / науці.	5	0
	Разом	42	0

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням під час вивчення навчальної дисципліни «Командна взаємодія» є написання тез доповіді за проблематикою забезпечення ефективної взаємодії членів команди для секції № 2 «Економічний розвиток в умовах цифровізації економіки та суспільства» Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу», яка щороку проводиться в Державному університеті «Житомирська політехніка» в листопаді.

Тези доповіді (гр. thesis – положення, твердження) – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали із викладом основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують наукову точку зору автора і містять матеріали, які раніше не друкувалися. Завдяки влучно складеним тезам, автор має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній для адресата формі висловлювати результати своєї роботи. Тези на конференцію – це не план наукової роботи і не список основних положень.

Порядок підготовки тез:

- визначення теми дослідження;
- аналіз літератури за темою дослідження;
- визначення проблемного питання в рамках теми дослідження;
- формулювання назви тез доповідей;
- узгодження назви тез та напряму дослідження з науковим керівником;
- написання тез;
- узгодження тексту тез з науковим керівником;
- публікація тез доповіді.

Оформлення тез здійснюється відповідно до вимог конференції, відображених у інформаційному листі заходу. Обов'язковим елементом контролю та оцінювання тез як індивідуального завдання є перевірка їх на плагіат з використанням веб-ресурсу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Витуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 13

Plag.com.ua, який наразі безкоштовно надає повний функціонал для перевірки текстів для українців.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Результат навчання	Методи навчання
ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	<ul style="list-style-type: none"> – вербальні методи (лекція, пояснення); – наочні методи (презентація); – практичні методи (вирішення кейсів); – дискусійний метод; – проблемний метод; – методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, виконання завдань)
ПРН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.	<ul style="list-style-type: none"> – вербальні методи (лекція, пояснення); – наочні методи (презентація); – практичні методи (вирішення кейсів); – дискусійний метод; – дослідницький метод; – проблемний метод; методи самостійної роботи (виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання тез)
ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	<ul style="list-style-type: none"> – вербальні методи (лекція, пояснення); – наочні методи (презентація); – практичні методи (вирішення кейсів); – дискусійний метод; – дослідницький метод; – проблемний метод; методи самостійної роботи (виконання завдань, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання тез)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
1	2
ПРН3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	<ul style="list-style-type: none"> – усне опитування, участь у дискусіях, відповіді на проблемні запитання; – перевірка виконання практичних завдань, кейсів; – поточне тестування; – перевірка виконання індивідуальних завдань; – залік.
ПРН6. Оцінювати результати	– усне опитування, участь у дискусіях, відповіді на

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 14

Результат навчання	Методи контролю
1	2
власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.	проблемні запитання; – перевірка виконання практичних завдань, кейсів; – поточне тестування; – перевірка виконання індивідуальних завдань; – залік.
ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	– усне опитування, участь у дискусіях, відповіді на проблемні запитання; – перевірка виконання практичних завдань, кейсів; – поточне тестування; – перевірка виконання індивідуальних завдань; – залік.

10. Розподіл балів

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, який наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Витуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 15

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	80
Виконання та захист індивідуального завдання	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах. 2. Підготовка наукових статей.	до 10 до 10	до 10 до 10
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусіях	10	10
Виконання поточних тестових завдань	30	30
Виконання та захист завдань, кейсів	20	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою 1:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{Уд100} \times ВК_{Уд} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ} + P_{ЗК100} \times ВК_{ЗК}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{Уд100}$, $P_{ТЗ100}$, $P_{ЗК100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{Уд}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусіях, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів. Значення вагових коефіцієнтів становить:

$$ВК_{В} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$$ВК_{Уд} = 10 \div 80 = 0,125;$$

$$ВК_{ТЗ} = 30 \div 80 = 0,375;$$

$$ВК_{ЗК} = 20 \div 80 = 0,25.$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 80 \div 100 = 0,8$.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 16

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-професійної програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-професійної програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньо-професійної програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 17

Рекомендовані курси:

Prometheus. Цифрові комунікації в глобальному просторі. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ITArts101+2017_T1.

Prometheus. Наукова комунікація в цифрову епоху. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1.

Prometheus. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/emotional-needs-and-social-interaction>.

Prometheus. Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/effective-local-governance>.

Дія.Освіта. Кризові комунікації. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/crisis-communications>.

Дія.Освіта. Кризові комунікації в управлінні персоналом. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/crisis-communications-in-personnel-management>.

Дія.Освіта. Етика в PR: Як будувати чесні й прозорі відносини з пресою та аудиторією.

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре	Зараховано	82–89
C			74–81
D	Задовільно	Зараховано	64–73
E			60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F		Не зараховано	0–34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	2	3
1.	Група	Group
2.	Команда	Team
3.	Командна взаємодія	Team interaction
4.	Субкультура	Subculture
5.	Лідерство	Leadership
6.	Комунікативна компетентність	Communicative competence
7.	Рольова структура	Role structure
8.	Етапи розвитку команди	Stages of team development
9.	Харизматичний лідер	Charismatic leader

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 18

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	2	3
10.	Емоційний інтелект	Emotional intelligence
11.	Формальна структура групи	Formal group structure
12.	Неформальна структура	Informal structure
13.	Реальна команда	Real team
14.	Псевдо-команда	Pseudoteam
15.	Типи лідерства	Types of leadership
16.	Ситуативне лідерство	Situational leadership
17.	Групова норма	Group norm
18.	Місія команди	Team mission
19.	Синергія	Synergy
20.	Лідерські якості	Leadership qualities
21.	Координатна сітка керівництва	Leadership grid
22.	Комунікативний процес	Communication process
23.	Навички активного слухання	Active listening skills
24.	Трьохвекторна структура лідерства	Three-dimensional leadership structure
25.	Гендерні аспекти лідерства	Gender aspects of leadership

12. Рекомендована література

Основна література

1. Адісес І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. К. : Наш формат, 2019. 304 с.
2. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. К. : Фабула, 2019. 240 с.
3. Лугова В.М., Голубев С.М. Основи самоменеджменту та лідерства : навч. посібн. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 219 с.
4. Скібіцька Л.І. Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посібн. К. : Центр учбової літератури, 2019. 192 с.
5. Таранюк К.В., Кобушко Я.В. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.

Допоміжна література

1. Боднарук О. Розвиток індивідуального лідерства в університеті : навч. посібн. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
2. Гузар О. Комунікативне лідерство керівників освітніх закладів : навч. посібн. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
3. Калашнікова С. Розвиток лідерського потенціалу сучасного університету: основи та інструменти : навч. посібн. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 44 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/М/ ОКЗ-1- 2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 19

4. Паламарчук О. Викладання в університеті на засадах лідерства : навч. посібн. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.

5. Прищак М.Д., Лесько О.Й. Етика та психологія ділових відносин : навч. посібн. Вінниця : ВНТУ, 2016. 151 с.

6. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера : навч. посібн. Харків, 2017. 100 с.

7. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера : навч. посібн. Харків, 2017. 100 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Взаємодія з командою [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://projectavatar.fun/ua/vzaimodia-komandu/>. – Дата звернення: 11.09.2023.

2. Залишаюся вдома: добірка інструментів для ефективної комунікації онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://euprostitir.org.ua/practices/149086?fbclid=IwAR1zXkHsmQMhK4ybTthahGnsWyYwH7YRvaHSvx8H33rLgAz815AZvDHJ7_4. – Дата звернення: 06.11.2024.

3. Центр стратегічних комунікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://spravdi.gov.ua>. – Дата звернення: 06.11.2024.

4. HR Ліга: спільнота кадровиків і спеціалістів з управління персоналом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hrliga.com/index.php>. – Дата звернення: 21.11.2024.